

На основу члана 123. тачка 3. Устава Републике Србије, а у вези са чланом 7. Закона о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС”, број 101/05),
Влада доноси

**УРЕДБУ
О ПРЕВЕНТИВНИМ МЕРАМА ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД НА ПЛОВИЛИМА
КОЈА ОБАВЉАЈУ РИБОЛОВ**

I. Основне одредбе

Члан 1.

Овом уредбом прописују се минимални захтеви које је власник пловила које обавља риболов (у даљем тексту: власник пловила) дужан да испуни у обезбеђивању примене превентивних мера за безбедан и здрав рад на пловилима која обављају риболов.

Члан 2.

Поједини изрази који се користе у овој уредби имају следеће значење:

1) пловило које обавља риболов јесте пловило које је уписано у уписник поморских рибарских пловила и које вије заставу Републике Србије, а које се користи за комерцијални улов или улов и прераду рибе или других живих ресурса из мора;

2) ново пловило које обавља риболов јесте пловило код кога је дужина преко свега 15 метара или више и за које на дан ступања на снагу ове уредбе или после тога дана:

(1) постоји уговор о изградњи или значајној реконструкцији или

(2) постоји уговор о изградњи или значајној реконструкцији који је закључен пре ступања на снагу ове уредбе и који ће бити реализован у року од три или више година или

(3) уколико уговор није закључен:

- постављена је кобилица или

- започета је изградња тако да се може идентификовати одређено пловило или

- започета је изградња тако да је обухваћено најмање 50 тона или 1% од процењене укупне масе свих структурних делова, у зависности шта је мање од та два;

3) постојеће пловило које обавља риболов јесте пловило кога је дужина преко свега 18 метара или више и које није ново пловило које обавља риболов;

4) пловило јесте било које ново или постојеће пловило које обавља риболов;

5) запослени јесте домаће или страно физичко лице које по било ком основу обавља рад или се оспособљава за рад на пловилу, осим лица на копну која обављају послове на пловилу док је у луци или пристаништу;

6) власник пловила јесте:

(1) уписан власник пловила или

(2) правно или физичко лице које није уписан власник пловила, а које је закупило пловило или управља пловилом, потпуно или делимично;

7) заповедник јесте запослени који у складу са прописима, односно праксом управља или је одговоран за управљање пловилом;

8) радно место јесте простор намењен за обављање послова на пловилу за улов рибе.

II. Обавезе власника пловила

Члан 3.

Власник пловила дужан је да обезбеди да при коришћењу пловила безбедност и здравље на раду запослених не буду угрожени, а нарочито у предвидивим метереолошким условима, не искључујући при томе одговорност заповедника.

Члан 4.

Власник пловила дужан је да сагледа све опасности које могу настати за запослене у случају да су други запослени напустили своје радно место услед непосредне опасности по живот или здравље.

Члан 5.

Власник пловила дужан је да обезбеди да су сви догађаји на пловилу који могу или јесу угрозили безбедност и здравље запослених описани у детаљном извештају који ће проследити надлежном инспекцијском органу и пажљиво и детаљно забележени у бродском дневнику (уколико је за такво пловило предвиђено вођење бродског дневника), односно у другом документу који је одговарајући за ту сврху.

Члан 6.

Власник пловила дужан је да, не искључујући одговорност заповедника, обезбеди:

- 1) да се пловила, а нарочито делови и опрема наведени у Прегледу мера за безбедан и здрав рад на новим пловилима која обављају риболов (Прилог 1) и Прегледу мера за безбедан и здрав рад на постојећим пловилима која обављају риболов (Прилог 2), технички одржавају, а сви недостаци који могу утицати на безбедност и здравље запослених отклањају у најкраћем могућем року;
- 2) да се предузимају мере да се пловила и сви делови и опрема редовно чисте са циљем да се одржи одговарајући ниво хигијене;
- 3) да на пловилу буде довољно адекватне и исправне опреме за случај опасности, спасавање и преживљавање;
- 4) примену мера и захтева наведених у Прегледу мера и захтева који се односе на опрему за спасавање и преживљавање (Прилог 3);
- 5) запосленима коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду у складу са Прегледом мера које се односе на коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду (Прилог 4), не искључујући примену превентивних мера за безбедан и здрав рад при коришћењу средстава и опреме за личну заштиту на раду.

Прилози из става 1. овог члана одштампани су уз ову уредбу и чине њен саставни део.

Члан 7.

Власник пловила дужан је да предузме све мере да би заповеднику обезбедио сва средства која су му потребна да би испунио своје обавезе у складу са овом уредбом.

III. Обавештавање запослених

Члан 8.

Власник пловила дужан је да запосленима или њиховим представницима за безбедност и здравље на раду обезбеди информације које се односе на безбедност и здравље на раду, а нарочито о мерама које се предузимају у циљу остваривања безбедних и здравих услова за рад на пловилу.

Информације морају бити разумљиве запосленима на које се односе.

IV. Оспособљавање запослених

Члан 9.

Власник пловила дужан је да изврши оспособљавање запосленог за безбедан и здрав рад код заснивања радног односа, односно премештаја на друге послове, приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад, као и код промене процеса рада који може проузроковати промену мера за безбедан и здрав рад.

Власник пловила дужан је да у току оспособљавања за безбедан и здрав рад запослене упозна са свим врстама ризика који се за њих могу појавити, као и да им обезбеди јасна и свеобухватна упутства и инструкције у писменој форми о примени мера за безбедан и здрав рад и превенцији опасних појава.

Власник пловила дужан је да у току оспособљавања за безбедан и здрав рад оспособи запослене за коришћење опреме за спасавање и преживљавање, а запослене који користе средства и опрему за улов рибе оспособи за безбедно коришћење тих средстава и опреме, као и за давање различитих сигнала укључујући и ручне сигнале.

Власник пловила дужан је да запослене упозна са мерама заштите од пожара.

Члан 10.

Власник пловила дужан је да свим лицима која управљају пловилом обезбеди додатно оспособљавање које обухвата:

- 1) превенцију настанка повреда на раду, професионалних болести и опасних појава и мере које се предузимају у случају опасних појава;
- 2) стабилност и одржавање пловила при свим предвидивим условима при утовару и током радних операција при улову;
- 3) радио навигацију и комуникацију – укључујући процедуре.

V. Сарадња власника пловила и запослених

Члан 11.

Власник пловила и запослени, односно њихови представници за безбедност и здравље на раду дужни су да сарађују у вези са свим питањима која се односе на безбедност и здравље на раду на пловилима.

VI. Надзор

Члан 12.

Надзор над применом ове уредбе, у складу са законом, врши министарство надлежно за послове саобраћаја.

VII. Прелазне и завршне одредбе

Члан 13.

Власници нових пловила која обављају риболов дужни су да обезбеде примену мера наведених у Прилогу 1.

Власници пловила који су предмет значајних поправки или промена, а које су започете после ступања на снагу ове уредбе, дужни су да обезбеде примену мера наведених у Прилогу 1.

Члан 14.

Власници постојећих пловила која обављају риболов дужни су да обезбеде примену мера наведених у Прилогу 2 – у року од седам година од ступања на снагу ове уредбе.

Члан 15.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 број: 110-6766/2010

У Београду, 23. септембра 2010. године

ВЛАДА

ПРВИ ПОТПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ -
ЗАМЕНИК ПРЕДСЕДНИКА ВЛАДЕ

Ивица Дачић, ср

ПРЕГЛЕД МЕРА ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД НА НОВИМ ПЛОВИЛИМА КОЈА ОБАВЉАЈУ РИБОЛОВ

1. Способност за пловидбу и стабилност

1.1. Пловило мора да буде одржавано тако да буде способно за пловидбу и да буде одговарајуће опремљено сходно намени и коришћењу.

1.2. Информације о стабилности пловила морају да буду доступне на самом пловилу и запосленима који врше стражу.

1.3. Сва пловила, која су неоштећена, морају да буду довољно стабилна у условима коришћења за које су намењена.

1.4. Заповедник мора да предузме мере предострожности неопходне да одржи стабилност пловила.

1.5. Инструкције које се односе на стабилност пловила морају да буду доследно примењене.

2. Механичке и електричне инсталације

2.1. Електричне инсталације морају да буду пројектоване и изведене тако да не представљају извор било каквих опасности и да обезбеде:

2.1.1. заштиту посаде и пловила од електричних опасности,

2.1.2. правilan рад опреме неопходне да се пловило одржи у оперативном и радном стању без коришћења енергије за хитне случајеве,

2.1.3. рад електричне опреме потребне за све хитне случајеве.

2.2. Извори електричне енергије за хитне случајеве морају да буду обезбеђени.

2.2.1. Осим код отворених пловила извори електричне енергије за хитне случајеве морају да буду постављени изван машинског одељења и морају увек да обезбеде, у случају пожара или другог квара на главним електричним инсталацијама, истовремено функционисање – у трајању од најмање три сата:

2.2.1.1. интерног система комуникације, детектора пожара и сигнала за случај опасности,

2.2.1.2. светла за пловидбу и за случај опасности,

2.2.1.3. радио уређаја,

2.2.1.4. електричне пумпе за гашење пожара, уколико је има.

2.2.2. Уколико је извор електричне енергије за хитне случајеве акумулаторска батерија, она мора да буде повезана са контролном таблом за хитне случајеве тако да у случају квара на главним електричним инсталацијама аутоматски и непрекидно – у трајању од најмање три сата обезбеђује енергију за системе наведене у овом прилогу под 2.2.1.1, 2.2.1.2. и 2.2.1.3.

2.2.3. Главна контролна табла и контролна табла за хитне случајеве морају да буду постављене тако да не буду истовремено изложене води или ватри.

2.3. Контролне табле морају да буду јасно означене, а кутије са осигурачима и носачи осигурача морају да буду периодично проверавани са циљем да се обезбеди да су употребљени осигурачи одговарајуће јачине.

2.4. Одељци у којима су смештене електричне батерије морају да буду адекватно проветравани.

2.5. Електронска подршка навигацији мора да буде периодично тестирана и добро одржавана.

2.6. Сва опрема која се користи за подизање мора да буде прегледана и периодично испитана.

2.7. Сви делови опреме за вучење, подизање и сличне опреме морају да буду одржавани у исправном стању.

2.8. Инсталације за расхлађивање или за компресовани ваздух, уколико су постављене, морају да буду периодично одржаване и прегледане.

2.9. Опрема за кување и кућни апарати који користе тешке гасове могу се користити само у добро проветреним просторима и морају се предузети потребне мере да би се избегло опасно скупљање гасова.

2.9.1. Боце са запаливим и другим опасним гасовима морају да буду јасно означене према њиховој садржини и складиштене на отвореној палуби.

2.9.2. Сви вентили, регулатори притиска и цевоводи морају да буду заштићени од оштећења.

3. Радио уређај

3.1. Радио уређај мора увек да омогући контакт са најмање једном станицом на обали или земљи узимајући у обзир уобичајене услове емитовања радио таласа.

4. Пролази и излази за евакуацију у случају опасности

4.1. Пролази и излази које се могу користити за евакуацију у случају опасности морају увек да буду слободни и доступни и да најкраћим путем воде до отворене палубе или безбедног подручја, а одатле до чамца за спасавање, тако да запослени могу да се евакуишу брзо и што могуће безбедније.

4.2. Број, распоред и величина пролаза и излаза за евакуацију у случају опасности зависе од врсте опреме која се користи, величине простора који се користи за рад и боравак и највећег броја лица која могу бити присутна.

4.2.1. Излази који су затворени, а који се могу користити за евакуацију у случају опасности морају увек да буду употребљиви тако да их у случају опасности може користити било који запослени или члан спасилачког тима.

4.3. Врата и други излази за евакуацију у случају опасности морају да буду отпорна на временске услове и водонепропустљива у зависности од њиховог положаја и намене.

4.3.1. Врата и други излази за евакуацију у случају опасности, као и остале преграде морају да буду отпорна на ватру.

4.4. Пролази и излази за евакуацију у случају опасности морају да буду обележени прописаним ознакама које морају да буду постојане и постављене на одговарајућим местима.

4.5. Пролази и излази за евакуацију у случају опасности који захтевају осветљење, морају имати безбедносно осветљење одговарајућег интензитета у случају престанка општег осветљења.

5. Откривање и гашење пожара

5.1. У зависности од величине и намене пловила, опреме за рад, физичких и хемијских карактеристика присутних материја и највећег могућег броја присутних лица, у простору за боравак и на радним местима у затвореном простору, укључујући машинско одељење и складиште за рибу уколико је потребно, мора да буде обезбеђен довољан број уређаја и инсталација за гашење пожара и, где је то потребно, за откривање и јављање пожара.

5.2. Уређаји и инсталација за гашење пожара морају увек да буду одложени на одговарајућем месту, одржавани у исправном стању и доступни тако да се могу одмах користити. Запослени морају да буду упознати где се уређаји и инсталације за гашење пожара налазе, начином њиховог рада и коришћења. Сваки пут пре него што пловило исплови мора се проверити да ли су апарати за гашење пожара и други преносиви уређаји на пловилу.

5.3. Опрема за гашење пожара која се користи ручно мора да буде лако доступна, једноставна за употребу и обележена прописаним ознакама које морају да буду постојане и постављене на одговарајућим местима.

5.4. Уређаји и инсталације за отварање и јављање пожара треба да буду редовно тестирали и одржавани.

5.5. Противпожарна обука треба да се спроводи периодично.

6. Проветравање на радним местима у затвореном простору

6.1. На радним местима у затвореном простору мора да буде обезбеђена довољна количина свежег ваздуха, узимајући у обзир радне методе и активности, односно послове који се обављају у процесу рада и физичке напоре који се захтевају од запослених.

6.2. Када се користи систем принудног проветравања, тај систем мора се одржавати у исправном стању.

7. Температура

7.1. Температура у радном простору мора да буде одговарајућа, у зависности од метода рада и активности, физичког оптерећења запослених и тренутних или могућих метереолошких услова у области у којој се налази пловило.

7.2. Температура у простору за боравак, исхрану, у санитарном простору и простору за пружање прве помоћи мора да буде одговарајућа у складу са наменом тог простора.

8. Природно и вештачко осветљење радних места

8.1. Радна места морају да имају, у највећој могућој мери, довољно природне светlostи и морају бити опремљена изврима вештачког осветљења одговарајућег за улов рибе тако да не угрожавају безбедност и здравље запослених и безбедност других пловила.

8.2. Инсталације за осветљавање радних места, степеница, лестви и пролаза морају да буду постављене тако да не представљају опасност за запослене која би се појавила у зависности од врсте осветљења нити да ометају управљање пловилом.

8.3. Радна места где су запослени посебно изложени ризицима у случају нестанка вештачког осветљења, морају бити опремљени безбедносним осветљењем одговарајуће јачине.

8.4. Безбедносно осветљење мора да буде одржавано у исправном стању и периодично тестирано.

9. Палуба, преграде и таванице потпалубља

9.1. Простор који је доступан запосленима не сме да буде клизав или мора да буде опремљен тако да је спречено оклизнуће или пад запослених и мора да буде ослобођен од препрека колико год је то могуће.

9.2. Простор у коме се налазе радна места мора да буде адекватно звучно и топлотно изолован, узимајући у обзир врсту послова и физичке активности запослених.

9.3. Површине палубе, преграде и таванице потпалубља морају да буду такве да могу да се чисте или одржавају на потребном нивоу хигијене.

10. Врата

10.1. Врата морају да буду изведена тако:

10.1.1. да се увек могу отворити са унутрашње стране без коришћења помагала или посебне опреме и

10.1.2. да се увек могу отворити и са спољашње и са унутрашње стране док се запослени налазе на радним местима.

10.2. Врата, а посебно клизна врата уколико морају да се користе, морају да функционишу тако да запослени нису изложени опасностима од настанка повреда, а нарочито у току неповољних метереолошких услова и услова за пловидбу.

11. Зоне кретања и опасне зоне

11.1. Ходници, кутије, спољашњи делови надграђа и све зоне кретања морају да буду опремљене заштитним оградама, рукохватима и безбедносним ужадима или другим средствима којима ће бити обезбеђена безбедност запослених током активности на пловилу.

11.2. Уколико постоји могућност да запослени у току рада могу да пропадну кроз палубу или да падну са једне палубе на другу адекватна заштита мора да буде обезбеђена кад год је то могуће.

11.2.1. Уколико је та заштита обезбеђена у виду заштитних ограда оне морају да буду висине најмање 1 m.

11.3. Приступ инсталацијама изнад палубе ради коришћења или одржавања мора да буде изведен тако да су запослени безбедни.

11.3.1. Защитне ограде или слична средства заштите, одговарајуће висине морају да буду обезбеђена да би се спречио пад запослених.

11.4. Испуњене ограде и друга средства које треба да спрече пад запослених са палубе морају да буду одржаване у добром стању.

11.4.1. Испуњене ограде морају да буду опремљене испустима или сличним направама које омогућавају брзо одвођење воде са палубе.

11.5. На пловилима на којима се мрежа повлачи преко рампе на крми, горњи део рампе мора да буде опремљен вратима или другим средством, које је исте висине као и испуњена ограда, које треба да спречи пад запослених са рампе.

11.5.1. Врата или друго средство морају да се отварају и затварају лако, ако је могуће даљински, и само у случајевима постављања или вађења мреже.

12. Уређење радног места

12.1. Радна места морају да буду без препрека и колико год је могуће заштићена од мора, као и да обезбеђују адекватну заштиту од пада запослених на пловило и са њега. Радна места морају да имају довољно слободне висине и површине.

12.2. Уколико се машинама управља из машинског одељења, то управљање мора да се врши из одвојеног простора који је звучно и топлотно изолован од машинског одељена и без уласка у машинско одељење. Командни мост јесте простор који мора да испуњава наведене услове.

12.3. Команде за управљање опремом за вучење морају да буду постављене у простору који је довољно велик да омогући запосленом несметано управљање. Опрема за вучење мора да садржи одговарајуће заштитне уређаје, укључујући заштитну блокаду.

12.4. Запослени који управљају опремом за вучење мора да има одговарајућу прегледност опреме и осталих запослених. Уколико се опремом за вучење управља са командног моста, запослени који врши то управљање такође мора да има одговарајућу прегледност која је или непосредна или је обезбеђена на други начин.

12.5. За комуникацију између командног моста и радне палубе мора да се користи поуздан систем.

12.6. Осматрање мора да буде стално, а посада обавештена о непосредној опасности која може наступити услед лоших услова за пловидбу у току риболова или других активности на палуби.

12.7. Контакт са незаштићеним ужадима и кабловима и другим покретним деловима опреме мора да буде сведен на мања могућу меру постављањем заштитних направа.

12.8. Контролни уређаји за покретне масе морају да буду постављени, а нарочито на пловилима која вуку мрежу, и то:

12.8.1. уређај за причвршћивање уста мреже,

12.8.2. уређај за контролу луљања завршетка мреже.

13. Простор за боравак запослених

13.1. Локација, структура, звучна и топлотна изолација и распоред простора и опреме намењених за боравак запослених, тамо где постоје, као и приступ њима морају да обезбеде адекватну заштиту запослених током одмора од времена и мора, вибрација, буке и непријатних мириса из других делова пловила.

13.1.1. Уколико пројекат, димензије и намена пловила дозвољавају, простор за боравак запослених мора да буде смештен тако да је утицај кретања или убрзања пловила сведен на минимум.

13.1.2. У простору за боравак запослених потребно је спровести одговарајуће мере како би се непушачи заштитили од штетног утицаја дуванског дима.

13.2. У простору за боравак запослених мора да буде обезбеђено правилно проветравање којим треба да се обезбеди довољна количина свежег ваздуха и да се спречи кондензација.

13.2.1. У простору за боравак запослених мора да буде обезбеђена одговарајућа осветљеност и то:

13.2.1.1. одговарајућа општа осветљеност,

13.2.1.2. смањена општа осветљеност да би се спречило узнемирање запослених који се одмарaju и

13.2.1.3. локална осветљеност у свакој кабини.

13.3. Кухиња и кантина, уколико постоје, морају да буду одговарајућих димензија, осветљене, проветрене и лаке за чишћење.

13.3.1. Фрижидери и друга опрема за чување и складиштење хране на ниским температурама морају да буду обезбеђени.

14. Санитарне просторије

14.1. На пловилу на коме постоји простор за боравак запослених морају да буду обезбеђене одговарајуће просторије са тушевима са топлом и хладном текућом водом, умиваоницима и тоалетима, које морају да буду правилно проветраване.

14.2. За сваког запосленог мора да буде обезбеђен простор у којем може да одложи своју личну одећу.

15. Прва помоћ

15.1. Пловила морају да буду опремљена прописаном опремом за пружање прве помоћи.

16. Лестве и мостови за укрцавање

16.1. Лестве, мостови за укрцавање или други слични уређаји који омогућавају одговарајуће и безбедно укрцавање на пловило морају да буду обезбеђени.

17. Бука

17.1. Све одговарајуће техничке мере којима се смањује ниво буке на радном месту и у простору за боравак запослених морају да буду примењене, узимајући у обзир величину пловила

ПРЕГЛЕД МЕРА ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД НА ПОСТОЈЕЋИМ ПЛОВИЛИМА КОЈА ОБАВЉАЈУ РИБОЛОВ

1. Способност за пловидбу и стабилност

1.1. Пловило мора да буде одржавано тако да буде способно за пловидбу и да буде одговарајуће опремљено сходно намени и коришћењу.

1.2. Уколико постоје, информације о стабилности пловила морају да буду доступне на самом пловилу и запосленима који врше стражу.

1.3. Сва пловила, која су неоштећена, морају да буду довољно стабилна у условима коришћења за које су намењена.

1.4. Заповедник мора да предузме неопходне мере предострожности да одржи стабилност пловила.

1.5. Инструкције које се односе на стабилност пловила морају да буду доследно примењене.

2. Механичке и електричне инсталације

2.1. Електричне инсталације морају да буду пројектоване и изведене тако да не представљају извор било каквих опасности и да обезбеде:

2.1.1. заштиту посаде и пловила од електричних опасности,

2.1.2. правilan рад опреме неопходне да се пловило одржи у оперативном и радном стању без коришћења енергије за хитне случајеве,

2.1.3. рад електричне опреме потребне за све хитне случајеве.

2.2. Извори електричне енергије за хитне случајеве морају да буду обезбеђени.

2.2.1. Осим код отворених пловила извори електричне енергије за хитне случајеве морају да буду постављени изван машинског одељења и морају увек да обезбеде, у случају пожара или другог квара на главним електричним инсталацијама, истовремено функционисање – у трајању од најмање три сата:

2.2.1.1. интерног система комуникације, детектора пожара и сигнала за случај опасности,

2.2.1.2. светла за пловидбу и за случај опасности,

2.2.1.3. радио уређаја,

2.2.1.4. електричне пумпе за гашење пожара, уколико је има.

2.2.2. Уколико је извор електричне енергије за хитне случајеве акумулаторска батерија, она мора да буде повезана са контролном таблом за хитне случајеве тако да у случају квара на главним електричним инсталацијама аутоматски и непрекидно – у трајању од најмање три сата обезбеђује енергију за системе наведене у овом прилогу под 2.2.1.1, 2.2.1.2. и 2.2.1.3.

2.2.3. Главна контролна табла и контролна табла за хитне случајеве морају да буду постављене тако да не буду истовремено изложене води или ватри.

2.3. Контролне табле морају да буду јасно означене, а кутије са осигурачима и носачи осигурача морају да буду периодично проверавани са циљем да се обезбеди да су употребљени осигурачи одговарајуће јачине.

2.4. Одељци у којима су смештене електричне батерије морају да буду адекватно проветравани.

2.5. Електронска подршка навигацији мора да буде периодично тестирана и добро одржавана.

2.6. Сва опрема која се користи за подизање мора да буде прегледана и периодично испитана.

2.7. Сви делови опреме за вучење, подизање и сличне опреме морају да буду одржавани у исправном стању.

2.8. Инсталације за расхлађивање или за компресовани ваздух, уколико су постављене, морају да буду периодично одржаване и прегледане.

2.9. Опрема за кување и кућни апарати који користе тешке гасове могу се користити само у добро проветреним просторима и морају се предузети потребне мере да би се избегло опасно скупљање гасова.

2.9.1. Боце са запаљивим и другим опасним гасовима морају да буду јасно означене према њиховој садржини и складиштене на отвореној палуби.

2.9.2. Сви вентили, регулатори притиска и цевоводи морају да буду заштићени од оштећења.

3. Радио уређај

3.1. Радио уређај мора увек да омогући контакт са најмање једном станицом на обали или земљи узимајући у обзир уобичајене услове емитовања радио таласа.

4. Пролази и излази за евакуацију у случају опасности

4.1. Пролази и излази које се могу користити за евакуацију у случају опасности морају увек да буду слободни и доступни и да најкраћим путем воде до отворене палубе или безбедног подручја, а одатле до чамца за спасавање, тако да запослени могу да се евакуишу брзо и што је могуће безбедније.

4.2. Број, распоред и величина пролаза и излаза за евакуацију у случају опасности зависе од врсте опреме која се користи, величине простора који се користи за рад и боравак и највећег броја лица која могу бити присутна.

4.2.1. Излази који су затворени, а који се могу користити за евакуацију у случају опасности морају увек да буду употребљиви тако да их у случају опасности може користити било који запослени или члан спасилачког тима.

4.3. Пролази и излази за евакуацију у случају опасности морају да буду обележени прописаним ознакама које морају са буду постојане и постављене на одговарајућим местима.

4.4. Пролази и излази за евакуацију у случају опасности који захтевају осветљење, морају имати безбедносно осветљење одговарајућег интензитета у случају престанка општег осветљења.

5. Откривање и гашење пожара

5.1. У зависности од величине и намене пловила, опреме за рад, физичких и хемијских карактеристика присутних материја и највећег могућег броја присутних лица, у простору за боравак и на радним местима у затвореном простору, укључујући машинско одељење и складиште за рибу уколико је потребно, мора да буде обезбеђен довољан број уређаја и инсталација за гашење пожара и, где је то потребно, за откривање и јављање пожара.

5.2. Уређаји и инсталација за гашење пожара морају увек да буду одложени на одговарајућем месту, одржавани у исправном стању и доступни тако да се могу одмах користити. Запослени морају да буду упознати где се уређаји и инсталације за гашење пожара налазе, начином њиховог рада и коришћења. Сваки пут пре него што пловило исплови мора се проверити да ли су апарати за гашење пожара и други преносиви уређаји на пловилу.

5.3. Опрема за гашење пожара која се користи ручно мора да буде лако доступна, једноставна за употребу и обележена прописаним ознакама које морају да буду постојане и постављене на одговарајућим местима.

5.4. Уређаји и инсталације за откривање и јављање пожара треба да буду редовно тестирани и одржавани.

5.5. Противпожарна обука треба да се спроводи периодично.

6. Проветравање на радним местима у затвореном простору

6.1. На радним местима у затвореном простору мора да буде обезбеђена довољна количина свежег ваздуха, узимајући у обзир радне методе и активности, односно послове који се обављају у процесу рада и физичке напоре који се захтевају од запослених.

6.2. Када се користи систем принудног проветравања, тај систем мора се одржавати у исправном стању.

7. Температура

7.1. Температура у радном простору мора да буде одговарајућа, у зависности од метода рада и активности, физичког оптерећења запослених и тренутних или могућих метереолошких услова у области у којој се налази пловило.

7.2. Температура у простору за боравак, исхрану, у санитарном простору и простору за пружање прве помоћи мора да буде одговарајућа у складу са наменом тог простора.

8. Природно и вештачко осветљење радних места

8.1. Радна места морају да имају, у највећој могућој мери, довољно природне светlostи и морају бити опремљена изворима одговарајућег вештачког осветљења тако да не угрожавају безбедност и здравље запослених и безбедност других пловила.

8.2. Инсталације за осветљавање радних места, степеница, лестви и пролаза морају да буду постављене тако да не представљају опасност за запослене која би се појавила у зависности од врсте осветљења нити да ометају управљање пловилом.

8.3. Радна места где су запослени посебно изложени ризицима у случају нестанка вештачког осветљења, морају бити опремљени безбедносним осветљењем одговарајуће јачине.

8.4. Безбедносно осветљење мора да буде одржавано у исправном стању и периодично тестирано.

9. Палуба, преграде и таванице потпалубља

9.1. Простор који је доступан запосленима не сме да буде клизав или мора да буде опремљен тако да је спречено оклизнуће или пад запослених и мора да буде ослобођен од препрека колико год је то могуће.

9.2. Простор у коме се налазе радна места мора да буде, у највећој могућој мери, адекватно звучно и топлотно изолаван, узимајући у обзир врсту послова и физичке активности запослених.

9.3. Површине палубе, преграде и таванице потпалубља морају да буду такве да могу да се чисте или одржавају на потребном нивоу хигијене.

10. Врата

10.1. Врата морају да буду изведена тако:

10.1.1. да се увек могу отворити са унутрашње стране без коришћења помагала или посебне опреме и

10.1.2. да се увек могу отворити и са спољашње и са унутрашње стране док се запослени налазе на радним местима.

10.2. Врата, а посебно клизна врата уколико морају да се користе, морају да функционишу тако да запослени нису изложени опасностима од настанка повреда, а нарочито у току неповољних метереолошких услова и услова за пловидбу.

11. Зоне кретања и опасне зоне

11.1. Ходници, кутије, спољашњи делови надграђа и све зоне кретања морају да буду опремљене заштитним оградама, рукохватима и безбедносним ужадима или другим средствима којима ће бити обезбеђена безбедност запослених током активности на пловилу.

11.2. Уколико постоји могућност да запослени у току рада могу да пропадну кроз палубу или да падну са једне палубе на другу адекватна заштита мора да буде обезбеђена кад год је то могуће.

11.3. Приступ инсталацијама изнад палубе ради коришћења или одржавања мора да буде изведен тако да су запослени безбедни.

11.3.1. Заштитне ограде или слична средства заштите, одговарајуће висине морају да буду обезбеђена да би се спречио пад запослених.

11.4. Испуњене ограде и друга средства које треба да спрече пад запослених са палубе морају да буду одржаване у добром стању.

11.4.1. Испуњене ограде морају да буду опремљене испустима или сличним направама које омогућавају брзо одвођење воде са палубе.

11.5. На пловилима на којима се мрежа повлачи преко рампе на крми, рампа мора да буде опремљена вратима или другим средством, које је исте висине као и испуњена ограда, које треба да спречи пад запослених са рампе.

11.5.1. Врата или друго средство морају да се отварају и затварају лако и само у случајевима постављања или вађења мреже.

12. Уређење радног места

12.1. Радна места морају да буду чиста и колико год је могуће заштићена од мора, као и да обезбеђују адекватну заштиту од пада запослених на пловило и са њега. Радна места морају да имају довољно слободне висине и површине.

12.2. Уколико се моторима управља из машинског одељења, то управљање мора да се врши из одвојеног простора који је звучно и топлотно изолован од машинског одељена и без проласка кроз машинско одељење. Командни мост јесте простор који мора да испуњава наведене услове.

12.3. Команде за управљање опремом за вучење морају да буду постављене у простору који је довољно велик да омогући запосленом несметано управљање. Опрема за вучење мора да садржи одговарајуће заштитне уређаје, укључујући заштитну блокаду.

12.4. Запослени који управљају опремом за вучење мора да има одговарајућу прегледност опреме и осталих запослених. Уколико се опремом за вучење управља са командног моста, запослени који врши то управљање такође мора да има одговарајућу прегледност која је или непосредна или је обезбеђена на други начин.

12.5. За комуникацију између командног моста и радне палубе мора да се користи поуздан систем.

12.6. Осматрање мора да буде стално, а посада обавештена о непосредној опасности која може наступити услед лоших услова за пловидбу у току риболова или других активности на палуби.

12.7. Контакт са незаштићеним ужадима, поткама и другим покретним деловима опреме мора да буде сведен на мајмању могућу меру постављањем заштитних направа.

12.8. Контролни уређаји за покретне масе морају да буду постављени, а нарочито на пловилима која вуку мрежу, и то:

12.8.1. уређај за причвршћивање уста мреже,

12.8.2. уређај за контролу љуљања завршетка мреже.

13. Простор за боравак запослених

13.1. Простор и опрема намењени за боравак запослених, тамо где постоје, морају да буду такви да вибрације, буку, утицај кретања или убрзања пловила и непријатне мирисе из других делова пловила сведу на минимум.

13.1.1. У простору за боравак запослених мора да буде обезбеђена одговарајућа осветљеност.

13.2. Кухиња и кантина, уколико постоје, морају да буду одговарајућих димензија, осветљене, проветрене и лаке за чишћење.

13.2.1. Фрижидери и друга опрема за чување и складиштење хране на ниским температурата морају да буду обезбеђени.

14. Санитарне просторије

14.1. На пловилу на коме постоји простор за боравак запослених, тоалети, умиваоници и уколико је могуће тушеви морају да буду обезбеђени, а тај простор мора да буде правилно проветраван.

15. Прва помоћ

15.1. Пловила морају да буду опремљена прописаном опремом за пружање прве помоћи.

16. Лестве и мостови за укрцавање

16.1. Лестве, мостови за укрцавање или други слични уређаји који омогућавају одговарајуће и безбедно укрцавање на пловило морају да буду обезбеђени.

ПРЕГЛЕД МЕРА И ЗАХТЕВА КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА ОПРЕМУ ЗА СПАСАВАЊЕ И ПРЕЖИВЉАВАЊЕ

1. Пловила морају да буду опремљена одговарајућом опремом за спасавање и преживљавање, укључујући средства за спасавања запослених из воде и радио помоћ, а нарочито радиофар за означавање позиције у случају опасности са хидростатичким механизмом, узимајући у обзир број лица на пловилу и зона пловидбе.
2. Сви делови опреме за спасавање и преживљавање морају да се чувају на одговарајућим местима, одржавају у исправном стању и у сваком тренутку буду доступни за коришћење. Ову опрему запослени морају да провере пре него што пловило исплови, као и у току пловидбе.
3. Опрема за спасавање и преживљавање мора да буде периодично прегледана.
4. Сви запослени морају да буду оспособљени и да добију одговарајуће инструкције за случај опасности.
5. Уколико је дужина пловила већа од 45 метара или је на њему присутно пет или више запослених, мора да буде обезбеђен списак за прозивку посаде – са јасним инструкцијама за сваког запосленог о начину понашања у случају опасности.
6. Прозивка посаде са циљем увежбавања преживљавања мора да се изводи најмање једном месечно у луци, односно на мору. Увежбавање мора да обезбеди да запослени јасно разумеју задатаке који се односе на коришћење и руковање опремом за спасавање и преживљавање и да стекну рутину за њихово обављање. Запослени морају да буду оспособљени за постављање и коришћење преносиве опреме за радио везу, уколико постоји

**ПРЕГЛЕД МЕРА КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА КОРИШЋЕЊЕ СРЕДСТАВА И ОПРЕМЕ ЗА
ЛИЧНУ ЗАШТИТУ НА РАДУ**

1. Уколико се ризик по безбедност и здравље запослених не може отклонити или у довољној мери смањити применом колективних и техничких мера за безбедан и здрав рад, запосленима морају да буду обезбеђена средства и опрема за личну заштиту на раду.
2. Заштитна одећа, као и делови који се носе преко ње, мора да буде јарких боја, у контрасту са окружењем и лако уочљива.